

ORDIN
ПРИКАЗ

_____ 2016

Nr _____

mun. Chișinău

ÎNREGISTRAT:
Ministrul Justiției
Vladimir CEBOTARI

nr. de înregistrare _____
din _____ 2016

***Cu privire la aprobarea Regulilor privind scrierea
numelui de familie și a prenumelui în documentele de stare civilă
în urma schimbării, rectificării sau transliterării acestora***

În temeiul Legii nr. 100-XV din 26 aprilie 2001 privind actele de stare civilă (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, Nr. 97-99, art.765), pct. 4, sbp. 10), lit. b) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 736 din 3 octombrie 2012, cu modificările ulterioare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 212-215, art. 799),

ORDON:

1. Se aprobă Regulile privind scrierea numelui de familie și a prenumelui în documentele de stare civilă în urma schimbării, rectificării sau transliterării acestora, conform anexei.
2. Prezentrul Ordin se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Ministru

Vladimir CEBOTARI

REGULILE

privind scrierea numelui de familie și a prenumelui în documentele de stare civilă în urma schimbării, rectificării sau transliterării acestora

1. Regulile privind scrierea numelui de familie și a prenumelui în documentele de stare civilă în urma schimbării, rectificării sau transliterării acestora reglementează modul de scriere a numelui de familie sau a prenumelui în actele de stare civilă întocmite, ca rezultat al examinării și soluționării cererii de modificare a actului, precum și modul de scriere a numelui de familie și/sau a prenumelui în documentele de stare civilă (certIFICATELE DE STARE CIVILĂ, copii sau extrase de pe actele de stare civilă).

2. Rectificarea numelor de familie și a prenumelor persoanelor în actele de stare civilă se efectuează în temeiul actului de naștere al titularului. În lipsa actului de naștere în fondul de arhivă al Serviciului Stare Civilă, la cererea solicitantului, rectificarea se efectuează în temeiul actului de căsătorie (cererea de rectificare însoțită de avizele privind lipsa actului de stare civilă (F28) eliberate de oficiul stare civilă (în continuare - OSC) și Direcția registre stare civilă (în continuare - DRSC).

3. În cazul constatării divergențelor între numele de familie și/sau prenumele în actele de stare civilă și de identitate ale titularului și/sau ale descendenților acestuia (numele de familie/prenumele din actele menționate sunt diferite), fiind imposibilă aplicarea prevederilor pct. 2, modificarea numelui de familie și/sau a prenumelui în actul de naștere se operează în conformitate cu modalitățile prevăzute de lege.

4. Rectificarea numelor de familie și a prenumelor, inclusiv celor de proveniență străină, înscrise în actele de stare civilă în forma greșită, precum și a celor înscrise în forma populară sau hipocoristică se face, la cerere, potrivit regulilor de ortografie, ținând cont, după necesitate, de avizul Comisiei pentru reglementarea onomasticii și terminologiei naționale a Institutului de filologie al Academiei de Științe a Moldovei (în continuare – Comisia).

În cazul în care se invocă problema scrierii incorecte a numelui de familie și/sau a prenumelui, inclusiv de proveniență străină („Lena” (scris în grafie latină), „Степан” (scris în grafie chirilică), „Maicl” (scris în grafie latină) și se solicită rectificarea acestuia cu scrierea lui corectă („Elena”, „Stepan”, „Michael”), numele este scris, la cerere, conform ortografiei limbii de origine a numelui utilizat, ținându-se cont, la necesitate, de avizul Comisiei. La rectificarea numelor de proveniență străină, se constituie dosarul de rectificare.

5. Dacă în actele de stare civilă întocmite pe numele aceleiași persoane și/sau a descendenților săi figurează prenumele în forma oficială biblică, arhaică, rusificată și/sau contemporană (de exemplu: *Ioan/Ivan/Ion*), rectificarea prenumelui în actul de

naștere al persoanei decedate se face în temeiul deciziei OSC, la cererea persoanei interesate, ținându-se cont, după necesitate de avizul prin care se confirmă că formele prenumelui ce se conțin în actele de stare civilă sunt echivalente antroponimice ale aceluiași prenume purtate de una și aceeași persoană (în exemplu de mai sus: Ion).

Exemplu: în cazul în care în actele de stare civilă figurează prenumele: *Ioan* (actul de naștere), *Ivan* (actul de căsătorie), *Ion* (actul de deces), prenumele se înscrie în forma *Ioan* în urma rectificării prenumelui conform actului de naștere, fie se înscrie *Ion* conform normelor de reglementare a onomasticii naționale.

La constituirea dosarului de rectificare, se anexează copiile de pe actele de stare civilă și documentele de stare civilă, eliberate pe numele titularului actului de stare civilă (actele de naștere, căsătorie, divorț, deces), a descendenților titularului (actele de naștere ale copiilor titularului), pentru a determina posibilitatea rectificării numelui în conformitate cu prevederile art.53 din Legea nr. 100-XV din 26 aprilie 2001 privind actele de stare civilă (în continuare - Legea). În cazul în care în actele de naștere/documentele descendenților titularului, numele acestuia figurează diferit, rectificarea numelui în actele de stare civilă ale titularului este posibilă prin modalitățile stabilite de Lege.

6. Revenirea la numele de familie și/sau prenumele purtat anterior rectificării în corespundere cu onomastica națională, este posibilă în procedură de schimbare a numelui și/sau a prenumelui, cu constituirea dosarului de schimbare a numelui de familie și/sau a prenumelui.

7. Antroponimele cu formele lor regionale, populare sau hipocoristice care nu pot fi reduse la varianta literară corectă a numelui de familie sau a prenumelui pot fi folosite, ca rezultat al constituirii dosarului de schimbare a numelui de familie și/sau a prenumelui (fiind emisă concluzia OSC în acest sens), ținând cont de actele de identitate deținute, certificatele de stare civilă eliberate anterior și după caz, de avizul Comisiei.

Variantele populare sau regionale ale numelui de familie: *Pietraru-Chestraru*, *Spinu-Schinu*, *Ciupitu-Ciuchitu*, *Pitușcă-Chitușcă*, *Vioară-Jioară*, *Vulpe-Hulpe*, *Moraru-Morar-Morari-Morariu*, *Sorocean-Surucean-Soroceanu-Suruceanu*, *Trăistaru-Trăistar-Trăistariu*, *Petrache-Petrachi* etc.

Variantele hipocoristice sau diminutive ale prenumelor: *Aurelia-Aurica*, *Corneliu-Cornel*, *Anatolie-Anatol*, *Dionisie-Dionis*, *Eugeniu-Eugen*, *Virgiliu-Virgil*, *Mihail-Mihai*, *Teodor (Tudor/Toader)-Dorel* etc.

8. În cazurile în care pe numele unei persoane se identifică două acte de naștere (unul întocmit de parohie și unul întocmit de primărie), în conținutul cărora se atestă divergențe, inclusiv în scrierea numelui de familie și/sau a prenumelui, eliberarea documentelor de stare civilă/copiei de pe act, rectificarea numelui și/sau a prenumelui, se realizează în temeiul actului de stare civilă întocmit de primărie. Dacă pe numele titularului actului au fost eliberate anterior certificate de stare civilă conforme actului de naștere întocmit de parohie, actul de naștere respectiv (întocmit de parohie) constituie temei de rectificare a actului de naștere întocmit de primărie, la cererea solicitantului cu constituirea dosarului respectiv.

9. Dacă în actul de stare civilă numele de familie este înscris după modelele „*Pahomi (Lupu)*” sau „*Rusu (Uzun)*”, la eliberarea documentelor de stare civilă se înscrie numele din afara parantezelor.

10. În cazul în care titularul actului deține documentele de stare civilă și/sau actele de identitate în care numele de familie este „*Lupu*” sau în care ambele nume de familie formează nume dublu „*Pahomi-Lupu*” și solicită păstrarea acestui nume, modificarea numelui de familie și/sau a prenumelui în actul de naștere se efectuează în conformitate cu modalitățile prevăzute de lege.

11. La scrierea numelor de familie sau prenumelor în urma rectificării acestora, trebuie respectate următoarele norme de ortografie:

1) numele de familie se scrie cu terminațiile **-u, -ă, -e, -ea**: *Moraru* (nu *Morarul*), *Popescu* (nu *Popesco* sau *Popescul*), *Soroceanu* (nu *Soroceanul*), *Creangă* (nu *Cranga* sau *Creanga*), *Frunză* (nu *Frunza* sau *Frunze*), *Arvinte*, *Dominte* (nu *Arvintea* sau *Domintea*), *Pintea* (nu *Pinte*) ș.a. La solicitarea cetățenilor, se acceptă și variantele antroponimice, inclusiv cele cu specific regional (*Morar*, *Morari*, *Morariu*, *Sorocean* sau *Surucean*, *Petrache* sau *Petrachi*) ș.a.

2) în numele de familie și prenumele, consoanele nu se dublează. Însă, la solicitarea cetățenilor, mai ales în cazul numelor de familie și prenumelor străine se admite dublarea consoanelor (*Neli*, *Nelli*, *Nelly*; *Loreta* sau *Loretta*);

3) numele de familie ale cetățenilor Republicii Moldova au o singură formă pentru genul masculin și cel feminin;

4) în prenumele persoanei, îmbinarea de litere „**ий**” este redată prin literele „**i**”, „**ie**”, „**e**”, „**iu**” sau prin desinența zero (*Юпуї – Iurie* sau *Iuri*, *Василюї – Vasile* sau *Vasili*, *Валеруї – Valeriu* sau *Valeri*, *Анатолуї – Anatoli* sau *Anatol*) ș.a.

12. Variantele antroponimice ale prenumelor specifice limbii ruse înscrise în actul de naștere cu grafie latină (*Piotr/Petr*, *Ivan*, *Fiodor/Feodor*) pot fi rectificate conform formei literare a prenumelui, ținând cont, după necesitate, de avizul Comisiei. Temei de modificare a actului, constituie cererea de rectificare a numelor de familie și/sau prenumelor în corespundere cu onomastica națională.

În cazul în care certificatul de stare civilă eliberat anterior, a fost completat diferit decât conținutul actului de stare civilă (numele a fost scris în conformitate cu normele onomasticii naționale), actul de stare civilă se rectifică prin constituirea dosarului respectiv.

13. În cazul actelor de stare civilă întocmite în limba rusă, numele de familie sau prenumele sunt scrise în documentele de stare civilă, la cerere, prin transliterare ținându-se cont de următoarele reguli:

1) literele „**ё**”, „**е**” (cu valoare fonetică de „**ё**”) se transliterează prin îmbinarea de litere „**io**” (*Матрена-Matriona*, *Алена-Aliona*, *Семен-Semion*, *Пётр-Piotr*, *Федор-Fiodor*, *Артём-Artiom*, *Керэску-Chiorăscu*);

2) litera „**к**” se transliterează fie prin litera „**c**” (*Cara*, *Calomfir*, *Caragiu*, *Casiade*, *Casîm*, *Caracaș*, *Caracal* etc.), fie prin îmbinarea de litere „**ch**” (*Cheptea*, *Chibac*, *Chelaru*, *Cheptene*, *Chetruș* etc.). Se admite utilizarea literei „**k**” în numele proprii ale străinilor sau de proveniență străină și ca excepție, în numele cetățenilor

Republicii Moldova, atestate documentar (*Kirov, Pușkin, Spivakov, Tretiakov, Koțiubinski*);

3) litera „ч” se transliterează prin litera „c”, înainte de literele „e” și „i” (*Ceraru, Cerbu, Cernat* etc.) și prin îmbinarea de litere „ci”, înainte de literele „o”, „u”, înainte de consoane și la sfârșit de cuvânt (*Ciobu, Ciocîrlie, Ciuchitu, Ciubuc, Cicalov, Clicico, Fomici* etc.);

4) îmbinarea de litere „ча” se transliterează prin îmbinarea de litere „cea” (*Ceară, Bădiceanu, Brăviceanu, Bocceagiu, Sprînceană, Ghercea, Goncearov, Cearîev*);

5) litera „щ” se transliterează prin îmbinarea de litere „șc”, înainte de literele „e” și „i” (*Șcerbacov, Șcetinin, Andrușceac*), prin îmbinarea de litere „ști” înainte de literele „o” și „u” și la sfârșit de cuvânt (*Șciuca, Perevoșcicov, Șciuriacov, Șciuchin, Borșci*);

6) îmbinarea de litere „ща” se redă prin îmbinarea de litere „șcea” (*Andrușceac*);

7) litera „ь” se transliterează prin litera „i”, înainte de litera „e” (*Melentiev, Grigoriev, Ulianov*) și nu se utilizează ca semn al palatalizării (Мельник-Melnic);

8) îmbinările de litere „ья” (*Третьяков*), „иа” (*Марианна*), „ия” (*Евгения*), se transliterează prin îmbinarea de litere „ia” (*Tretiacov, Mariana, Evghenia*);

9) litera „э” se transliterează prin litera „e” (*Ela, Eduard, Ernest, Elmira*);

10) litera „ю” se transliterează prin îmbinarea de litere „iu” (*Liuba, Iurcu*);

11) litera „я” se transliterează prin îmbinarea de litere „ia”, în poziție inițială (*Яна-Іана*) și după vocală (*Боян-Воіан*), iar prin îmbinarea de litere „ea” - după consoană (*Рябов-Reabov*), în mijlocul (*Водяну-Vodeanu*) și la sfârșitul cuvântului (*Удря-Udrea*);

12) îmbinarea de litere „ий” se transliterează prin litera „i”, (*Юрий-Iuri, Василий-Vasili, Валерий-Valeri, Анатолий-Anatoli*);

13) în numele și prenumele persoanei, consoanele nu se dublează. Se admite dublarea literelor în cazul numelor și prenumelor cetățenilor străini sau de proveniență străină, precum și la solicitarea cetățenilor Republicii Moldova.

14) numele de familie ale cetățenilor Republicii Moldova au o singură formă pentru genul masculin și cel feminin. Se admite utilizarea genului feminin pentru persoanele de altă naționalitate decât cea moldovenească;

14. La redactarea numelor de familie și a prenumelor, în procesul de digitalizare a actelor de stare civilă, se aplică transcrierea fonetică a literelor, ținând cont de următoarele reguli:

1) literele „ѐ”, „е” (cu valoare fonetică de „ë”) se redau prin îmbinarea de litere „io” (*Matriona, Aliona, Semion, Piotr, Fiodor, Artiom, Chiorăscu*);

2) litera „к” se redă, după caz, fie prin litera „c” (*Cara, Calomfir, Caragiu, Casiade, Casîm, Caracaș, Caracal* etc.), fie prin îmbinarea de litere „ch” (*Cheptea, Chibac, Chelaru, Cheptene, Chetruș* etc.).

3) litera „ч” se redă prin litera „c”, înainte de literele „e” și „i” (*Ceraru, Cerbu, Cernat* etc.) și prin îmbinarea de litere „ci”, înainte de literele „o”, „u”,

înainte de consoane și la sfârșit de cuvânt (*Ciobu, Ciocîrlie, Ciuchitu, Ciubuc, Cicalov, Clicico, Fomici* etc.);

4) îmbinarea de litere „**ча**” se redă prin îmbinarea de litere „**cea**” (*Ceară, Bădiceanu, Brăviceanu, Bocceagiu, Sprînceană, Ghercea, Goncearov, Cearîev*);

5) litera „**щ**” se redă prin îmbinarea de litere „**șc**”, înainte de literele „**e**” și „**i**” (*Șcerbacov, Șcetinin*), prin îmbinarea de litere „**sci**” înainte de literele „**o**” și „**u**” și la sfârșit de cuvânt (*Șciuca, Perevoșcicov, Șciuriacov, Șciuchin, Borșci*);

6) îmbinarea de litere „**ща**” se redă prin îmbinarea de litere „**șcea**” (*Andrușceac*);

7) litera „**ь**” se redă prin litera „**i**”, înainte de litera „**e**” (*Melentiev, Grigoriev*), și nu se utilizează ca semn al palatalizării (*Мельник-Melnic*);

8) îmbinările de litere „**ья**” (*Третьяков*), „**иа**” (*Марианна*), „**ня**” (*Евгения, Мария*), se redau prin îmbinarea de litere „**ia**” (*Tretiacov, Marianna, Evghenia*);

9) litera „**э**” în poziție inițială se redă prin litera „**e**” (*Eduard, Evelina, Emma, Elmira*);

10) litera „**ю**” se redă prin îmbinarea de litere „**iu**” (*Iurii, Liudmila*);

11) litera „**я**” se redă prin îmbinarea de litere „**ia**”, în poziție inițială și după vocală (*Iacob, Bîzîiac, Goia*), iar prin îmbinarea de litere „**ea**” - după consoană în mijlocul și la sfârșitul cuvântului (Exemple: *Bureac, Mocreac, Ivancea*. Excepție: *Chiaburu, Ghiauru, Caraghiaur, Diaconescu, Diacov*);

12) îmbinarea de litere „**ий**” se redă prin îmbinarea de litere „**ii**” (*Gheorghii, Iurii, Valerii*),

13) îmbinarea de litere „**дж**” se redă prin îmbinarea de litere „**dj**” (*Анджела-Andjela, Джорж-Djorj*);

14) dublarea consoanelor la numele de familie și/sau prenume, scrise cu utilizarea literelor duble (*Iovvu, Grossu, Emma, Ghennadii, Inna*);

15) utilizarea genului feminin la numele de familie înscrise astfel în actele de stare civilă (*Rodnaia, Antonova, Popova, Cijevscaia*).

15. Scrierea numelor de familie și a prenumelor prin transcrierea fonetică a literelor, în conformitate cu prevederile pct. 14 din prezentele Reguli, se face la cererea persoanei interesate.

16. Dacă în actele de stare civilă numele de familie și/sau prenumele sunt redactate cu utilizarea alfabetului chirilic, scrierea acestora în documentele de stare civilă se transliterează ținând cont de următoarele reguli:

1) îmbinarea de litere „**th**” – se transliterează cu litera „**t**” (*Theodor-Teodor*). La cererea persoanei, este posibilă transliterarea cu litera „**f**” (*Feodor*), reieșind din numele scris în alte certificate de stare civilă;

2) literele „**Ђ**”, „**Ь**” – nu au valoare fonetică și nu se transliterează;

3) litera „**ѣ**” – se transliterează prin litera „**e**” sau îmbinarea de litere „**ea**”;

4) litera „**ї**” – se transliterează prin litera „**i**” (*Maria-Maria*);

5) litera „**Ѡ**” – se transliterează cu litera „**t**” (*Aθena-Atena, θeodor-Teodor, Θομα-Toma*). Excepție constituie cazurile de palatalizare a numelor (*Αγαθια-Agafia, Εθρεμ-Efrem, Εθιμια-Eftimia*).

17. La transliterarea numelor străine redată în actele de stare civilă cu sau fără utilizarea semnelor diacritice, înscrierea numelor acestora se realizează prin utilizarea literelor de bază cu semne diacritice („Vălăs”).

18. La scrierea numelor de familie și prenumelor prin rectificare conform normelor de ortografiere a numelor de persoane, se utilizează ca repere *Dicționarul de onomastică* de Cristian Ionescu (Elion, București, 2008), *Dicționarul onomastic creștin* de Aurelia Bălan-Mihailovici (Minerva, București, 2003), *Dicționarul de prenume și nume de familie purtate de moldoveni* de M. Cosniceanu, dicționare ortografice, alte dicționare cu referire la onomastica națională.